



۱- با توجه به بیت « آفتاب اعواض را کامل نمود  
لاجرم بازارها در روز بود » کدام مورد نادرست است؟

۱. لاجرم: قید

۲. نمود: نشان داد

۳. کامل نمود: کامل کرد

۲- «نقد» در کدام مصراع در مفهوم «متفاوت» به کار رفته است؟

۱. این حکایت را که نقد حال ماست

۲. آن که دیدش نقد خود مردانه است

۳. تا که قلب و نقد نیک آید پدید

۴. خود حقیقت نقد حال ماست

۳- معادل کدام واژه نادرست است؟

۱. ضریر: نابینا

۲. عوان: آشکار

۳. چمین: سرگین

۴. دخان: دود

۴- منظور از «خل الکلام» در بیت «صد امید است این زمان بر دار گام  
عاشقانه ای فتی خل الکلام» چیست؟

۱. سخن را ساده کن.

۲. سخن را رها کن.

۳. سخن را ادامه بده.

۴. سخن را خیال انگیز کن.

۵- مولانا در بیت «این همه علم بنای آخر است  
که عماد بود گاو و اشتر است» کدام علوم را نکوهش کرده است؟

۱. علوم ظاهری

۲. علوم حکمی و نجومی

۳. علوم باطنی

۴. علوم فلسفی

۶- «تلبیس» به چه معناست؟

۱. شیطان

۲. پنهان کردن حقیقت

۳. گمراه کردن

۴. لباس پوشیدن

۷- مولانا در بیت «گفت: موتوا کلکم من قبل ان  
یاتی الموت تموتوا بالفتن» چه چیزی را توصیه می کند؟

۱. مرگ و نیستی

۲. ترک تعلقات و انانیت

۳. تعادل در زندگی دنیوی

۴. خود را وقف زندگی اخروی کردن

۸- مفهوم مصراع نخست بیت «ای دریده پوستین یوسفان  
ای کسی که غیبت بندگان محبوب خدا را کرده ای.

۱. ای کسی که غیبت بندگان محبوب خدا را کرده ای.

۲. ای کسی که بندگان محبوب خدا را آزرده ای.

۳. ای کسی که بندگان محبوب خدا را گمراه کرده ای.

۴. ای کسی که بندگان محبوب خدا را کشته ای.

۹- با توجه به بیت «برق آیینه است لامع از نمد  
گر  
برق: نوری که بر بنده حق ظاهر می شود.

۱. برق: نوری که بر بنده حق ظاهر می شود.

۲. نمد: استعاره از جسم مادی

۳. آیینه: دل عارف

۴. تا: تا زمانی که



۱۰- منظور از «بی مخیط» در بیت «قلب اعیان است و اکسیری محیط ائنلاف خرقة ی تن بی مخیط» چیست؟

۱. بی فکر      ۲. بی مرشد      ۳. بی دوخت و دوز      ۴. بی ریا

۱۱- مفهوم بیت «بی خبر بود او که آن عقل و فواد بی ز تقلیب خدا باشد جماد» در کدام گزینه آمده است؟

۱. عقل و قلب بی خبر بودند که عنایت الهی شامل حال جمادات نشده است.  
۲. او بی خبر بود؛ چراکه عقل و فواد او از عنایت الهی بی خبر بود.  
۳. عقل و قلب بدون اراده و عنایت الهی جمادی بیش نیستند.  
۴. کسی که فکر می کرد عقل و فواد جمادی بیش نیست بی خبر بود.

۱۲- مفهوم مصرع دوم بیت «لیک لقمه ی باز آن صعوه نیست چاره اکنون آب و روغن کردنی است» چیست؟

۱. اکنون چاره کار را باید پیدا کرد.  
۲. اکنون چاره کار ظاهر سازی است.  
۳. اکنون چاره کار از دست رفته است.  
۴. اکنون با آب و روغن می توان مشکل را حل کرد.

۱۳- معادل کدام واژه نادرست است؟

۱. بو الفضول: آدم با فضیلت      ۲. حیف: ظلم و جور  
۳. نامرمد: سالم و بی عیب      ۴. تخریق: دریدن

۱۴- مفهوم بیت «روزه گوید رد تقوی از حلال در حرامش دان که نبود اتصال» در کدام گزینه آمده است؟

۱. مطمئن باش شخص روزه دار ی که از خوردن حلال پرهیز می کند توجه به حرام نخواهد کرد.  
۲. کسی که به خدا توجه ندارد رو به حرام می آورد.  
۳. روزه دار می گوید: بی توجهی شخص به حلال نشان این است که به حرام تمایل دار د.  
۴. روزه در واقع پرهیز از حلال و حرام است.

۱۵- مولانا در بیت «گر رهایی بایدت زین چاه تنگ ای برادر رو بر آذر بی درنگ» چه چیزی را توصیه می کند؟

۱. ریاضت      ۲. به درون آتش افتادن  
۳. بر روی آتش رفتن      ۴. تحمل فقر و مصائب زندگی

۱۶- بیت «فقر خواهی آن به صحبت قایم است نه زبان ات کار می آید نه دست» چه مفهومی را در بر دارد؟

۱. فقر قایم به کلام است.  
۲. نتیجه مصاحبت با دوستان طماع و فریبکار، فقر است.  
۳. اگر فقر می خواهی همنشین اولیاء الله باش.  
۴. صحبت دیگران فقیرت می کند.



۱۷- مفهوم بیت « ای قراری داده ره را گام گام خام خامی خامی خامی خامی » چیست؟

۱. کسی که فکر می کند راه را می شناسد سخت نادان است.

۲. از خامی است کسی که فکر می کند طی طریقت کار راحتی است.

۳. کسی که راه را آهسته می رود خام است.

۴. کسی که گام هایش را صحیح بر نمی دارد خام و نادان است.

۱۸- با توجه به بیت « جادوان فرعون را گفتند بیست مست را پروای دست و پای نیست » کدام گزینه نادرست است؟

۱. مستان باده عشق الهی ترس از بریدن دست و پای خود ندارند.

۲. ساحران به فرعون گفتند بیست نفر از مستان توجهی به خود و دیگران ندارند.

۳. اشاره به آیات ۴۹ و ۵۰ سوره شعراء است.

۴. ساحران از تهدید فرعون نترسیدند.

۱۹- معادل کدام واژه نادرست است؟

۱. رغد: فقر و ناداری  
۲. رحا: آسیا  
۳. سگر: می  
۴. طروب: بسیار شادان

۲۰- کدام گزینه با توجه به بیت « انگبین گر پای کم آرد ز خلّ آید آن اسکنجبین اندر خلّ » نادرست است؟

۱. اسکنجبین: نوعی شربت

۲. اندر خلّ آمدن: تباه شدن

۳. پای کم آوردن: عاجز شدن، کم آوردن

۴. خلّ: دوشاب

۲۱- مفهوم بیت « گر پلیدان این پلیدی ها کنند آبها بر پاک کردن می تنند » چیست؟

۱. هر کس و هر چیز مطابق سرشت خود عمل می کند.

۲. مردمان نیک پلیدی پلیدان را پاک می کنند.

۳. پلیدی پلیدان را آب هم پاک نمی کند.

۴. آبها پلیدیها را پاک می کنند.

۲۲- مفهوم بیت « جنگ ما و صلح ما در نور عین نیست از ما هست بین اصبعین » چیست؟

۱. هر کاری که می کنیم به خاطر خودمان می کنیم.

۲. هر کاری که می کنیم برای رضای خداست.

۳. هر کاری می کنیم به اراده و قدرت خداست.

۴. نتیجه جنگ ما و صلح ما به خود ما بر می گردد.



۲۳- مفهوم بیت « پس بنای خلق بر اضداد بود لاجرم ما جنگی ایم از ضر و سود » چیست؟

- ۱- جنگجویی ما به خاطر سرشت متضاد ما و آفرینش نیست بلکه به سبب تامین منافع مان است.
- ۲- اساس آفرینش بر اضداد است و ما هم به ناچار به خاطر منافع خود در نبردیم.
- ۳- چون بنای آفرینش هستی بر اضداد استوار شده لاجرم ما در جنگ و جدالیم.
- ۴- چون سرشت ما متضاد آفریده شده لاجرم در جنگ و جدالیم.

۲۴- در مصراع « پس پیمبر گفت: استفتوا القلوب » « استفتوا القلوب » یعنی:

- ۱- دل‌های خود را جستجو کنید.
- ۲- دل‌های خود را خالص گردانید.
- ۳- دل‌های خود را آماده کنید.
- ۴- از دل‌های خود فتوا بخواهید.

۲۵- مفهوم بیت « آرزو جستن بود بگریختن پیش عدلش خون تقوا ریختن » در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- آرزو جستن به منزله گریختن پیش عدل الهی است و ریختن خون به خاطر تقواست.
- ۲- گریختن پیش عدل الهی به منزله آرزو جستن است و جنگ با تقوا.
- ۳- به دنبال آرزو ها رفتن گریختن از تقواست در پیشگاه عدل الهی.
- ۴- پیروی از نفس گریختن از حق است و پیش عدل الهی رها کردن تقواست.

۲۶- در مصراع « از ترهب نهی کرده است آن رسول » « ترهب » به چه معناست؟

- ۱- ترک دنیا
- ۲- دو رویی
- ۳- ترک آخرت
- ۴- دروغگویی

۲۷- در بیت « در میان امت مرحوم باش سنت احمد مهمل محکوم باش » « امت مرحوم » یعنی:

- ۱- شهیدان راه دین اسلام
- ۲- بینوایان و فقیران
- ۳- امت مورد ترحم خداوند
- ۴- مومنان در گذشته

۲۸- مفهوم بیت « این جهان منتظم محشر شود گر دو دیده مبدل انور شود » در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- اگر دیدگان آدمی روشن باشد زیبایی های این دنیا را بیشتر احساس خواهد کرد.
- ۲- اگر دیدگان آدمی روشن باشد روز قیامت را در همین دنیا احساس خواهد کرد.
- ۳- اگر دو دیده آدمی نورانی شود این جهان منظم برای او همچون روز قیامت خواهد بود.
- ۴- انسان دل آگاه در این جهان هم می تواند اسرار الهی را ببیند.



۲۹- مفهوم مصراع « گربه در انبانم اندر دست عشق » در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- در دست عشق اسیر و بی قرارم.  
۲- در دست عشق مانند گربه ی گرسنه ام.  
۳- از دست عشق مانند گربه آواره ام.  
۴- در دست عشق مانند گربه وحشی هستم.

۳۰- مفهوم مصرع « پادشاهی را خدا کشتی کند » در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- خدا پادشاهی را وسیله نجات مردم کرد.  
۲- خدا سلطنت را کشتی شاهی کرد.  
۳- خدا پادشاهی را ناخدای کشتی کرد.  
۴- خدا به نوح دستور ساختن کشتی داد.

۳۱- ترکیب کنایی « سایه بردن » به چه معناست؟

- ۱- مردن  
۲- ظلم کردن  
۳- حمایت دیدن  
۴- قطع حمایت کردن

۳۲- مولانا در بیت « یک عنایت به ز صدگون اجتهاد جهد را خوف است از صدگون فساد » به چه چیزی توصیه می کند؟

- ۱- دعا و نیایش  
۲- توجه قلبی به خداوند  
۳- تکیه کردن بر عنایت الهی  
۴- تکیه بر طاعات و عبادات

۳۳- مولانا در بیت « غیر مردن هیچ فرهنگی دگر در نگیرد با خدا ای حيله گر » به چه چیزی توصیه می کند؟

- ۱- سفر به آخرت  
۲- فنا فی الله  
۳- ترک انانیت  
۴- ریاضت کشیدن

۳۴- مفهوم مصرع « چون گرفت آن سوخته می کرد پست » در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- وقتی آتش زنه شعله ور شد دزد آن را خاموش می کرد.  
۲- چون آتش شعله ور شد دزد شعله ی آن را کم کرد.  
۳- همین که دزد شروع به دزدی کرد چراغ خاموش شد.  
۴- چون آتش شعله ور شد دزد آن را خاموش کرد.

۳۵- ترجمه جمله « جفّ القلم » در کدام گزینه آمده است؟

- ۱- قلم شکافته شد.  
۲- قلم ایستاد.  
۳- قلم ننوشت.  
۴- قلم خشکید.

۳۶- مولانا در بیت « سالها خوردی و کم نامد زخور ترک مستقبل کن و ماضی نگر » چه کسانی را نکوهش می کند؟

- ۱- گرسنگان  
۲- حریصان  
۳- کافران  
۴- آینده نگران

۳۷- معادل کدام گزینه نادرست است؟

- ۱- فزع: ناله  
۲- خوش دهان: خوش آواز  
۳- قصیل: علف  
۴- منتجع: محل جستن علف



زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۴ بخش ۲ مثنوی ۲

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۳۵

۳۸- مضمون مصراع « کی ز اشارت بس کند حوت از زلال » با کدام گزینه مطابق است؟

- ۱ عارف به یک اشاره بسنده می کند.
- ۲ برج حوت هرگز از حرکت باز نمی ایستد.
- ۳ هر که جز ماهی ز آبش سیر شد.
- ۴ عارف هرگز از سیر معنوی سیر نمی شود.

۳۹- منظور از « شور آبه آب و گل » در بیت « اهل دنیا ز آن سبب اعمی دل اند شارب شورابه ی آب و گل اند » چیست؟

- ۱ آبهای کثیف جهنم
- ۲ آبهای آمیخته به حرام
- ۳ نوشیدنیهای حرام
- ۴ لذایذ جسمانی و مادی

۴۰- « بر می تنند » در مصراع « انبیا با دشمنان بر می تنند » به چه معناست؟

- ۱ مذاکره می کنند.
- ۲ طرد می کنند.
- ۳ مجادله می کنند.
- ۴ مدارا می کنند.